

Onderwerp Respijtzorg in beeld	
Nummer	2021/192336
Portefeuillehouder	Meijs, M.-Th.
Programma/beleidsveld	1.2 Sociale basis
Afdeling	MO
Auteur	Tijssen, M.B.M.
Telefoonnummer	023-5113189
Email	mtijssen@haarlem.nl
Kernboodschap	Respijtzorg is de verzamelnaam voor alle vormen van ondersteuning die de mantelzorger een adempauze geven door de volledige en tijdelijke overname van de zorg. Er zijn tal van vormen te bedenken: van enkele uren thuis door een vrijwilliger tot en met enkele weken logeerkamerzorg. Voor een samenhangend aanbod van respijtzorg is er oog voor deze verschillende vormen: soms is vooral behoefte aan gezelschap voor enkele uren, soms is het juist van belang dat de naaste enkele dagen elders verblijft. In deze nota wordt een toelichting gegeven op hoe de gemeente inzicht krijgt in de respijtbehoefte, het respijtaanbod in Haarlem, hoe hier bekendheid aan wordt gegeven en hoe we inzicht krijgen in de effecten hiervan.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie samenleving.
Relevante eerdere besluiten	• MO/2021/77333 Toezegging: nota over gedane acties en effecten m.b.t. bekendbaarheid Respijtzorg. • MO/2020/878904 Toezegging informeren commissie bekendheid (ruchtbaarheid) aan respijtzorg. • MO/2020/511276 ex. Art. 38 RvO 'Respijtzorg Haarlem moet beter' 9 juni 2020. • MO/2019/144252 Nota Mantelzorg(er) in balans.
Besluit College d.d. 26 april 2021	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

Uitgangspunt in het Haarlemse beleid ten aanzien van mantelzorgondersteuning is dat dit breed en divers moet zijn om optimaal aan te sluiten op de situatie waarin de hulp wordt geboden. Soms is praktische informatie of een adviesgesprek voldoende. In andere gevallen is er behoefte aan emotionele steun, deelname aan lotgenotencontact of respijtzorg/vervangende mantelzorg. Bij de ondersteuning dient ook rekening gehouden te worden met de diverse doelgroepen waar mantelzorgers voor zorgen, bijvoorbeeld mensen met dementie of een psychische kwetsbaarheid, en met de verschillende typen mantelzorgers, zoals werkende mantelzorgers of oudere mantelzorgers. Over het algemeen kan het totale ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers onderverdeeld in acht basisfuncties: 1. Informatie 2. Advies en begeleiding 3. Emotionele steun 4. Educatie 5. Praktische hulp 6. Respijtzorg 7. Financiële tegemoetkoming 8. Materiële hulp¹. In de [beleidsnota Mantelzorg\(er\) in balans](#) uit 2019 is het ondersteuningsaanbod in Haarlem toegelicht en hoe hier bekendheid aan wordt gegeven. Gezien de informatiebehoefte van de commissie Samenleving over de ondersteuningsbehoefte *respijtzorg* wordt hier in deze informatienota specifiek op ingegaan.

2. Kernboodschap

Respijtzorg is de verzamelnaam voor alle vormen van ondersteuning die de mantelzorger een adempauze geven door de volledige en tijdelijke overname van de zorg. Er zijn tal van vormen te bedenken: van enkele uren thuis door een vrijwilliger tot en met enkele weken logeerszorg. Voor een samenhangend aanbod van respijtzorg is er oog voor deze verschillende vormen: soms is vooral behoefte aan gezelschap voor enkele uren, soms is het juist van belang dat de naaste enkele dagen elders verblijft. Hieronder wordt, aan de hand van de door Movisie ontwikkelde Piramide respijtzorg, een toelichting gegeven op hoe de gemeente inzicht krijgt in de respijtbehoefte, het respijtaanbod in Haarlem, hoe hier bekendheid aan wordt gegeven en hoe we inzicht krijgen in de effecten hiervan.

Respijtzorg wordt geboden vanuit verschillende wetgeving.

Respijtzorg is soms een vrijwilliger die komt helpen, maar kan ook bestaan uit professionele respijtzorg. Deze zorg wordt gefinancierd door de gemeente, zorgverzekeraar of het zorgkantoor:

- Vanuit de gemeente is er op basis van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet: kortdurend verblijf (logeerszorg), dagopvang, vervoer en vele vormen van respijtzorg in de sociale basis (zoals dagbesteding, of ondersteuning door vrijwilligers);
- Vanuit de Wet Langdurige Zorg (Wlz)². Dit is mogelijk als de zorgvrager zelf zorg krijgt vanuit de Wlz. In dat geval kan de mantelzorger een indicatie voor respijtzorg aanvragen bij het CIZ (eigen bijdrage inkomensafhankelijk);

¹ Bron: Movisie, werkzame elementen bij mantelzorgondersteuning

² De gemeente heeft op de mate waarvan hier gebruik wordt gemaakt geen zicht.

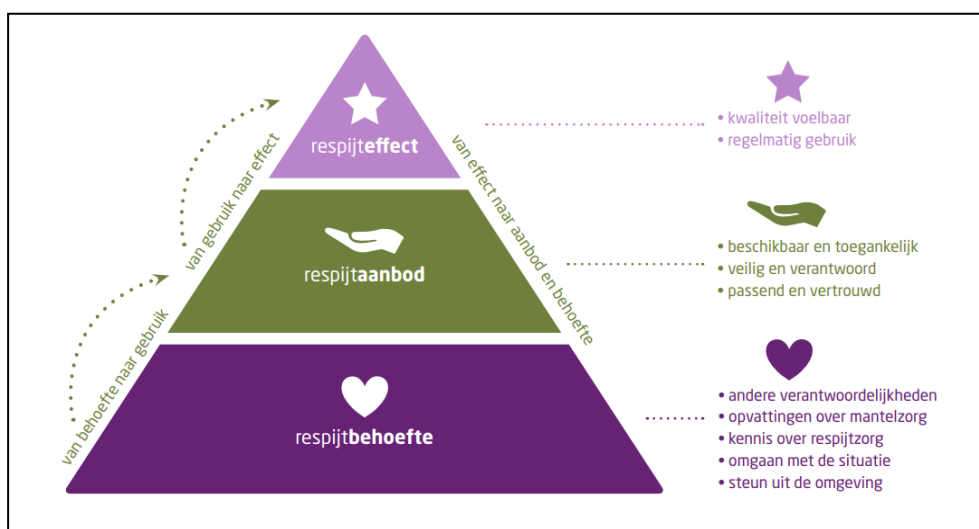

- Sommige zorgverzekeraars³ vergoeden respijtzorg geheel of gedeeltelijk via de aanvullende verzekering. In [dit](#) overzicht staan aanvullende pakketten van zorgverzekeraars omtrent mantelzorgondersteuning in 2021.

Respijtzorg is er dus vanuit verschillende regelingen, wat het soms erg ingewikkeld maakt voor mantelzorgers. Onderdeel van de mantelzorgondersteuning die de gemeente Haarlem organiseert is de inzet van respijtcoaches. Respijtcoaches werken vanuit [Tandem](#). Zij kennen alle voorzieningen en helpen Haarlemse mantelzorgers bij het zoeken en aanvragen van vervangende mantelzorg. In deze informatienota wordt ingegaan op de ondersteuning vanuit de gemeente.

De Piramide respijtzorg: het respijteffect in Haarlem

De piramide respijtzorg, figuur 1, laat zien wat werkt bij respijtzorg en schetst het 'respijtproces' dat zorgvragers en hun mantelzorger als het ware doorlopen en het is een hulpmiddel voor gemeenten om te sturen op realisatie van beleidsambities op het bieden van respijtoorzieningen die aansluiten op de behoefte van mantelzorgers. De piramide onderscheidt drie fasen: 1) het erkennen en accepteren van respijtbehoefte, 2) het gebruik van respijtoorzieningen en 3) het daadwerkelijk ervaren van effect. Aan de hand van dit model brengen we het respijteffect in kaart.

Figuur 1. Piramide van respijtzorg (bron: Movisie)

Fase 1. Respijtbehoefte

Niet iedere mantelzorger heeft behoefte aan respijt. De meeste mantelzorgers kunnen de zorg gelukkig goed aan. Bij de vraag of mantelzorgers behoefte hebben aan respijtzorg spelen vijf factoren een rol. Deze factoren staan in de onderste laag van de piramide, zie figuur 1. Uit ervaring weten we dat mantelzorgers die overbelast zijn vaak pas in een laat stadium vragen om respijtzorg, namelijk op

³ De gemeente heeft op de mate waarvan hier gebruik wordt gemaakt geen zicht.

het moment dat zij zelf niet meer in staat zijn om voor de ander te zorgen. Het is daarom van belang dat mantelzorgers in een vroeg stadium gebruikmaken van respijtzorg. Dit kan helpen om geleidelijk de zorg wat meer los te laten en te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. Het vroegtijdig bereiken van mantelzorgers is daarom van belang. Het bereiken van de mantelzorger is niet alleen een taak van de gemeente of van Tandem. Juist bij professionele zorgorganisaties, welzijnsorganisaties, zelforganisaties, scholen, eerstelijns hulpverleners e.d. zijn de mantelzorgers vaak in een vroeg stadium al in beeld. We investeren daarom in de bewustwording bij professionals in de zorg over wat mantelzorgers nodig hebben. Zo faciliteert de gemeente deze organisaties bij het uitvoeren van hun rol. Hieronder volgen voorbeelden van dit soort activiteiten:

- We organiseren bijeenkomsten voor Wmo-casemanagers, leden van de sociaal wijkteams en het Centrum voor Jeugd en Gezin om met elkaar in gesprek te gaan. Aan de hand van casuïstiek wordt besproken hoe de mantelzorger eerder bereikt kan worden en welke signalen erop wijzen dat de zorg voor de mantelzorger te zwaar wordt;
- Tandem biedt een steeds uitgebreider aanbod van workshops en trainingen aan voor professionals, zoals de training netwerkcoach voor vrijwilligerscoördinatoren, training familiezorg, workshops werk en mantelzorg, deskundigheidsbevordering samenwerken Formele & Informele Zorg en Train-de-Trainer pakket Jonge Mantelzorgers;
- Tandem bezoekt huisartsen en verschillende migrantenorganisaties om hen te attenderen op mantelzorg, het belang van goede ondersteuning en de rol die Tandem hierin kan spelen;
- Tandem bezoekt jaarlijks scholen voor het geven van een informatieve of interactieve les over jonge mantelzorgers;
- Er zijn diverse netwerkoeverleggen en samenwerkingsverbanden om aandacht te vragen voor mantelzorg en het ondersteuningsaanbod toe te lichten. Enkele voorbeelden hiervan zijn [coalitie Haarlem Ontmoet](#), [netwerk Palliatieve Zorg](#) en netwerk Kwetsbare Ouderen Zuid-Kennemerland. Er is eveneens regelmatig contact tussen aanbieders van dagbesteding en Tandem.
- Het [Platform Belangenbehartiging Mantelzorg Kennemerland](#) maakt zich sterk voor de belangen van alle mantelzorgers in de regio Midden- en Zuid-Kennemerland.

Om mantelzorgers vroegtijdig te bereiken wordt eveneens ingezet op goede informatievoorzieningen en publiciteit. Voorbeelden hiervan:

- De vernieuwing van de [website](#) van Tandem in 2020;
- Het aanbod van respijtoorzieningen is geclusterd op de website www.helpenzorgen.nl;
- Aan de hand van een klantreis is de informatie omtrent mantelzorgondersteuning op de gemeentelijke [website](#) aangepast. Respijtzorg, het tijdelijk overdragen van mijn zorgtaken, heeft op de gemeentelijke website een prominente rol gekregen met een verwijzing naar Tandem en www.helpenzorgen.nl.

- Tandem brengt nieuwsbrieven uit en plaatst krantenartikelen om mantelzorgers en professionals te informeren over relevante ontwikkelingen en het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers in Haarlem.
- Extra publiciteit rondom de Week van de Jonge Mantelzorger, de Week van de Respijt en de Dag van de Mantelzorg.

Deze activiteiten worden ingezet met als doel het zo vroegtijdig mogelijk bereiken van mantelzorgers. Bij de individuele begeleiding en ondersteuning van mantelzorgers door respijtcoaches van Tandem staat maatwerk en persoonlijk contact centraal. Om de respijtbehoefte van de mantelzorger in kaart te brengen wordt gekeken naar andere verantwoordelijkheden van de mantelzorger, de opvattingen over mantelzorg, de kennis over respijtzorg, de steun uit de omgeving en naar hoe de mantelzorger om gaat met het bieden van hulp en ondersteuning aan de zorgvrager. Als de behoefte rondom respijtzorg in kaart is gebracht, wordt gekeken naar het ondersteuningsaanbod. In individuele gesprekken met mantelzorgers is respijtzorg regelmatig een onderwerp van gesprek, aangezien eenmalig informeren en adviseren vaak onvoldoende is. Ook wordt er gestimuleerd om enkele vormen van respijtzorg uit te proberen. Naast individuele gesprekken zijn er ook workshops en trainingen voor mantelzorgers, zoals de workshops 'Tijd voor jezelf en respijt' en 'Grenzen stellen' van Tandem, om respijtzorg onder de aandacht te brengen en het gebruik hiervan te stimuleren.

De in 2020 gestarte klankbordgroep mantelzorg helpt om een goed beeld te krijgen de respijtbehoefte van mantelzorgers. De klankbordgroep, bestaande uit mantelzorgers en Tandem, is in het leven geroepen om in direct contact te staan met verschillende mantelzorgers, sneller en gericht in te spelen op de ondersteuningsbehoefte en mantelzorgers in Haarlem zo de best passende ondersteuning te bieden. De gemeente en de klankbordgroep zijn structureel met elkaar in overleg, ongeveer 3 a 4 keer per jaar. Daarnaast overlegt de gemeente structureel met maatschappelijk partners die mantelzorgers ondersteunen om zo een compleet beeld te krijgen van de respijtbehoefte in Haarlem.

Fase 2. Respijtaanbod

Als de mantelzorger accepteert dat hij of zij wel een adempauze kan gebruiken en de zorgvrager erkent dat ook, bewegen zij omhoog in de piramide, naar de tweede laag: respijtaanbod. Hierbij is het belangrijk dat het aanbod beschikbaar en toegankelijk is. Het aanbod van respijtzorg in Haarlem is divers zoals dagopvang, dagbesteding, kortdurend verblijf, vervoer en inzet van vrijwilligers. Belangrijk is fysieke toegankelijkheid van de locatie en bereikbaarheid per openbaar vervoer of auto. Gebrek aan vervoer kan een reden zijn om van respijtzorg af te zien. Binnen de gemeente Haarlem kan er daarom gebruik worden gemaakt van diverse vervoersmogelijkheden. Een andere voorwaarde voor toegankelijkheid is de financiële haalbaarheid, mensen moeten de voorziening kunnen betalen. Binnen de gemeente Haarlem is dit als volgt:

- Dagbesteding is, in tegenstelling tot veel andere gemeenten, een vrij toegankelijke voorziening. In 2021 subsidieert de gemeente Haarlem circa 30 dagbestedingsaanbieders waar inwoners zonder indicatie naar toe kunnen en geen eigen bijdrage hoeven te betalen.
- Om gebruik te maken van dagopvang of kortdurend verblijf geldt momenteel dat er een indicatie (het is een Wmo-maatwerkvoorziening) benodigd is. Voor dagopvang moeten inwoners een eigen bijdrage betalen die valt onder het abonnementstarief. Voor kortdurend verblijf geldt dat sinds 13 maart jl. hier geen eigen bijdrage voor betaald hoeft te worden ([Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem](#));
- De gemeente subsidieert op basis van prestatieafspraken diverse organisaties in de sociale basis, zoals Tandem en BUUV, die het mogelijk maken dat er voldoende vrijwilligers zijn om de mantelzorger even vrijaf te geven of op andere wijze te ontlasten;
- Ook stichting Thuiszorg Gehandicapten (STG) en Buurtgezinnen ondersteunen, door middel van subsidie van de gemeente, gezinnen met kinderen met een beperking of die het op een andere manier zwaar hebben ter ontlasting van de mantelzorg. Door het inzetten van vrijwilligers/steungezinnen krijgen de ouders even tijd voor de andere kinderen binnen het gezin of voor zichzelf. Eveneens organiseren zij voor ouders, (jonge) mantelzorgers en brusjes (broertjes en zusjes) bijeenkomsten (lotgenotencontacten) waarin ontspanning en het delen van ervaringen centraal staan;
- Het Hospice ondersteunt de mantelzorgers als de verzorgde in de laatste levensfase verkeert, ook als de verzorgde thuis verblijft. Het Hospice ontvangt hiervoor subsidie van de gemeente Haarlem.

Een mantelzorger neemt ongemerkt veel taken op zich en weet precies welke zorg partner, ouder, kind of naaste nodig heeft. Om de zorg succesvol tijdelijk over te dragen, is het belangrijk dat dit zorgvuldig gebeurt. Tandem ondersteunt in dit proces en heeft hiervoor de [checklist 'Wat je moet weten over mij'](#) ontwikkeld.

Fase 3. Respijteffect

Uiteindelijk moet bovengenoemde inzet leiden tot een positief respijteffect. Een positief respijteffect is: mantelzorgers laten de verantwoordelijkheid tijdelijk los, kunnen hun gewone leven voortzetten naast de zorg of doen nieuwe energie op. Zo kunnen ze blijven werken, voor (andere) kinderen zorgen, hobby's beoefenen of sociale contacten onderhouden. En natuurlijk bijtanken voor de mantelzorg. Zorgvragers doen dankzij respijtzorg vaak ook nieuwe ervaringen en contacten op, ze zijn er even uit en hun relatie met de mantelzorger verbetert. Om het respijteffect in kaart te brengen, worden onder meer enquêtes uitgezet onder mantelzorgers en zijn we voortdurend in gesprek met mantelzorgers en organisaties die mantelzorgondersteuning bieden.

- Het Omnibusonderzoek laat zien dat het percentage overbelaste mantelzorger in 2020 verder is afgenomen (zie tabel hieronder). In 2019 was dit 14%, in 2020 is dit gedaald naar 12%. In dit [onderzoek](#) bevraagt de gemeente inwoners op het ervaren van overbelasting door mantelzorg,

de oorzaak hiervan en of inwoners weten waar ze moeten zijn voor informatie, advies, ondersteuning en hulp. De verwachting was dat dit percentage in 2020 zou zijn toegenomen in plaats van gedaald, omdat de meeste respijtoorzieningen, vanwege de gevolgen van het coronavirus, in aangepaste vorm open zijn. Een mogelijke verklaring voor deze afname is dat de inspanningen die vermeld staan onder het kopje respijtbehoefte leiden tot betere bekendheid van het ondersteuningsaanbod, waardoor meer inwoners hier gebruik van weten te maken.

- Het aantal mantelzorgers dat eind 2020 staat ingeschreven bij Tandem is iets toegenomen ten opzichte van 2019 (3.777 in 2019 t.o.v. 3792 in 2020). Het aantal geregistreerde mantelzorgers in Haarlem is in 2019 t.o.v. 2018 afgenomen. Deze afname is te verklaren door een opschoningsactie (belactie) van Tandem in 2019. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat niet iedere mantelzorger ondersteuning nodig heeft. En dat veel informatie over mantelzorgondersteuning ook makkelijk vindbaar is. Hier kennis van nemen en gebruik van maken kan uiteraard ook zonder inschrijving bij Tandem.
- Jaarlijks [onderzoekt](#) Tandem de behoeften van mantelzorgers en de waardering van de mantelzorgondersteuning die Tandem biedt. Hieruit blijkt onder andere dat mantelzorgers de (vernieuwde) website van Tandem waarderen en het overgrote deel van de ondervraagde mantelzorgers de diensten van Tandem zou aanbevelen. Nog weinig van de ondervraagde mantelzorgers kent speciale website met respijtaanbod, www.helpenzorgen.nl. Interessant is dat 10% van de ondervraagde mantelzorgers open staat voor het idee van kortdurend verblijf voor de persoon voor wie men zorgt. Maar lang niet iedereen draagt de zorg in de praktijk zo makkelijk over, er zijn ook vragen en twijfels. Dit zien we ook terug in het aantal afgegeven indicaties, ongeveer 10, voor kortdurend verblijf in 2020.
- Uit overleggen met de klankbordgroep en maatschappelijke organisaties komt naar voren dat de vrij toegankelijke respijtoorziening dagbesteding erg wordt gewaardeerd door mantelzorgers, evenals de ondersteuning die wordt geboden door Tandem⁴, BUUV, STG en Buurtgezinnen. Bij bepaalde doelgroepen, mantelouders (ouders van kinderen met een intensieve zorgbehoefte), jongeren en mantelzorgers van naasten met een psychisch probleem, is extra onderzoek nodig om hun specifieke ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen. Daarnaast geeft de klankbordgroep aan dat de stap naar kortdurend verblijf voor veel mantelzorgers te hoog is, wat aansluit bij de resultaten van het onderzoek van Tandem. Ook bij veel andere gemeenten wordt aangegeven dat er drempels rondom kortdurend verblijf door mantelzorgers wordt ervaren. Dit zijn persoonlijke drempels van de mantelzorger, zoals vraagverlegenheid en de zorg niet uit handen willen geven, als ook praktische drempels, zoals onbekendheid over het aanbod en het toeleidingsproces van deze voorziening. Kortdurend verblijf wordt namelijk geboden via verschillende wetgevingen. Mensen met een Wlz-indicatie kunnen aanvraag doen bij het CIZ. Mensen zonder Wlz-indicatie kunnen een aanvraag doen via de Wmo en is bedoeld voor situaties

⁴ Een zeer ruime meerderheid – 82% van de ondervraagde mantelzorgers – zou het team en de diensten van Tandem aanbevelen bij anderen (bron: onderzoek Tandem).

waarin de mantelzorger respijt nodig heeft. Daarnaast zijn er ook sommige zorgverzekeraars die een deel van de logeerkosten vergoeden.

Prestatie indicator Het aantal mantelzorgers dat ondersteund wordt om overbelasting te verminderen (registratie Tandem)								
R/S	584 (2007)	4.042 (2015)	4.083 (2016)	4.025 (2017)	4.041 (2018)	3.777 (2019)	>5.000 S (2020)	3.792 R (2020)

Effect indicator Het percentage mantelzorgers dat aangeeft (zeer) vaak overbelast te zijn (Omnibusonderzoek)								
R/S	12% (2009)	16% (2015)	16% (2016)	16% (2017)	16% (2018)	14% (2019)	<16% S (2020)	12% R (2020)

De Piramide respijtzorg: een cyclisch proces

De Piramide van respijtzorg is een cyclisch proces, dat nooit eindigt. Om het respijteffect verder te vergroten, op basis van bovengenoemde enquêteresultaten en gesprekken met mantelzorgers en organisaties die mantelzorgondersteuning bieden, zetten we aankomende periode in op:

Respijtbehoefte bij specifieke doelgroepen

- Mantelouders (ouders van kinderen met een intensieve zorgbehoefte) staan structureel onder een grote druk, die voor sommige ouders niet vol te houden is. Dit vraagt om extra aandacht. Eind vorig jaar is de [One-Stop-Shop voor mantelouders](#) van start gegaan. Eén loket voor alle vragen en georganiseerd door Tandem, Stichting SIG, STG, Ground8 en Studio Cocreatie samen. De mantelzorgconsulent of mantelzorgmakelaar van Tandem zoekt samen met de mantelouder naar oplossingen. Deze gesprekken zijn input voor het verder verbeteren van het respijtaanbod voor mantelouders.
- 1 op de 5 kinderen groeit op in een gezin met een zorgsituatie. Jonge mantelzorgers zijn een groep die vaak over het hoofd gezien wordt en minder in beeld is. Dat ook broertjes, zusjes of kinderen van iemand waar zorg voor nodig is mantelzorgers zijn, realiseren veel ouders, hulpverleners en anderen in de omgeving zich vaak niet. Ook jonge mantelzorgers zelf zien zichzelf niet als mantelzorger. Het is belangrijk dat jonge mantelzorgers en hun omgeving weten dat er ondersteuning is voor hen. En het is goed om de verbinding te hebben met jonge mantelzorgers om van hen te horen waar zij tegenaan lopen en waar zij behoefte aan hebben. Tandem, Buurtgezinnen en STG zijn gestart met een campagne om samen met jonge mantelzorgers een Denktank op te richten. Het doel van deze [Denktank](#) is het ontwikkelen van activiteiten en (respijt)ondersteuning die aansluiten bij de wensen en behoeften van jonge mantelzorgers.
- Mantelzorgers van naasten met een psychisch probleem lopen meer risico op (ernstige) overbelasting en gezondheidsschade dan andere mantelzorgers. Tandem, Prezens, Roads, RIBW

K/AM en de familieraad van GGZ InGeest hebben samenwerking gezocht om deze mantelzorgers beter te bereiken. In 2021 worden mantelzorgcafés georganiseerd voor deze mantelzorgers om hen onderling in contact te brengen, het taboe op psychische problematiek te doorbreken en meer zicht te krijgen op de ondersteuningsbehoefte van deze mantelzorgers.

Laagdrempeliger inrichten van logeertzorg (kortdurend verblijf)

- Zoals eerder toegelicht blijkt uit gesprekken en aantal afgegeven indicaties dat de vraagverlegenheid omtrent kortdurend verblijf groot is en veel mantelzorgers (en professionals) onbekend zijn met het aanbod. De stap van behoefte naar het gebruik van kortdurend verblijf is groot en blijkt een emotioneel proces. Mantelzorgers voelen een drempel om hulp in te schakelen. Maar als ze er gebruik van maken, waarderen ze het enorm. Ze kunnen hun naasten met een gerust hart achterlaten. We vinden het daarom belangrijk om kortdurend verblijf laagdrempelig in te richten. Momenteel is kortdurend verblijf een maatwerkvoorziening binnen de gemeente Haarlem. We zijn gestart met de [aanbestedingsprocedure 'Gewoon in de wijk'](#) voor de verwerving van onderdelen van de Sociale Basis, het Sociaal Wijkteam en de Maatwerkvoorzieningen Begeleiding. Onderdeel van deze dialooggerichte aanbesteding is het laagdrempelig inrichten van kortdurend verblijf. Dit wordt aankomende maanden verder vormgegeven. MantelzorgNL en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseren ons op dit onderwerp.
- Naar verwachting, afhankelijk van de dan geldende coronamaatregelen, wordt deze zomer herstart met de pilot logeertzorg. De start van de pilot heeft direct geleid tot aanvragen om gebruik te maken van de logeervoorziening. Dit komt ons inziens omdat er veel publiciteit aan is gegeven in de pers en via andere kanalen. Bij de herstart zal hier ook weer publiciteit aan gegeven worden. De ervaringen van deze pilot worden meegenomen in het vormgeven van kortdurend verblijf binnen de aanbesteding 'Gewoon in de wijk'.
- Tandem wil door het delen van positieve ervaringen met kortdurend verblijf mantelzorgers motiveren om hier gebruik van te gaan maken.

Onderzoek naar eenmalige overname van mantelzorgtaken

Als het gaat om tijdelijke overname van de mantelzorgtaken in de thuissituatie, kunnen mantelzorgers gebruik maken van de wekelijkse inzet van een vrijwilliger van Tandem, of bijvoorbeeld van de inzet van een zorgprofessional vergoed vanuit de zorgverzekeraar. Vaak gaat het hier om structurele afspraken. Als het gaat om de eenmalige overname van mantelzorgtaken, bijvoorbeeld omdat de mantelzorger een begrafenis heeft, lijkt hier op dit moment geen aanbod voor te zijn. Tandem onderzoekt dit jaar of de vrijwilligers van Tandem ook hiervoor inzetbaar willen zijn en dit aanbod meer onder de aandacht van mantelzorgers brengen.

Samenwerking met zorgverzekeraar

Momenteel worden er gesprekken gevoerd met zorgverzekeraar Zilveren Kruis om het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers beter op elkaar af te stemmen.

3. Consequenties

De hierboven beschreven nieuwe ontwikkelingen op het gebied van respijtzorg worden uitgevoerd binnen de huidige beleids- en financiële kaders. Specifiek ten aanzien van kortdurend verblijf en dagopvang, deze ontwikkelingen zijn onderdeel van de [aanbestedingsprocedure 'Gewoon in de wijk'](#).

4. Vervolg

De Piramide van respijtzorg is, zoals hierboven toegelicht, een cyclisch proces. We nemen structureel enquêtes rondom mantelzorgondersteuning af en blijven in gesprek met mantelzorgers en organisaties die mantelzorgondersteuning bieden, waardoor de respijtbehoefte voortdurend in beeld is en het aanbod hierop kan worden aangepast.

5. Bijlagen

n.v.t.